

**Javaslat a
„Kopjafa Felsőcikolán”
települési értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
Gubicza Tibor (név)

..... (aláírás)
Pusztaszabolcs, 2014. március 14. (település, dátum)
(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Pusztaszabolcsi Hagyományőrző és Hagyományteremtő Alapítvány

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Ádám László

Levelezési cím: 2490 Pusztaszabolcs, Velencei út 1.

Telefonszám:06-70-32-80-517

E-mail cím: pusztaszabolcsi.hagyomany@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Kopjafa Felsőcikolán

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Pusztaszabolcs - Felsőcikola
(Adony – Felsőcikola közötti út kereszteződése)

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- X települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Kopjafa Felsőcikolán

2011. május 29-én Felsőcikolán a Magyar Hősök Emléknapján szentelték a kopjafát, amely a megszálló szovjet csapatok által Felsőcikolán kivégzett magyar katonák emlékét őrzi. Alsóházi András kezdeményezésére Adony város polgárai állították.

Rövid leírás 1944. december 7-én történekről:

A 2. magyar huszárezred 1. százada Pusztaszabolcs felé vonult, néhány katonát hátrahagyva, hogy azok három beérkező járőrt fogadjanak, majd együtt vonuljanak a század után. Reggel 8 és 9 óra között mindhárom járőr beérkezett Felsőcikolára. Úgy döntöttek, elég volt a harcból, megadják magukat az oroszoknak. A megérkező oroszok közrefogták őket, elvették puskáikat, majd továbbindultak Pusztaszabolcs felé. 3-4 főt hátrahagytak a magyarok őrzésére. Ők sorakoztatták a foglyokat és a műúton elindultak Adony felé. A felsőcikolai temetőt elhagyva összetalálkoztak egy Adony felől érkező orosz egységgel, akinek a parancsnoka kivégeztette a foglyokat. Tizennyolc huszárt tarkólövessel végeztek ki. egyet puskalövessel, amikor menekülni próbált. A kivégzést egy huszár élte túl. Ő bevetette magát a

nádasba. Este belopózott a cikolai házak közé, ahol Liber Jánosné Kasza Máriától civil ruhát kapott. A megmenekült katona mondta el mi történt társaival. Másnap Fogas János és Matus György vezetésével a felsőcikolai férfiak eltemették a hősi halottakat. Sírjukat 1945. április 15-én Dr. Paróczay Sándor plébános megszentelte. A tömegsírt felnyitották, amikor Pusztaszabolcson a sírkertben helyezték el a Cikolán ideiglenesen eltemetett katonákat.

Az adonyi polgárok által felállított kopjafánál a környék és Pusztaszabolcs lakói közösen emlékeznek.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Alsóházi András kezdeményezésére az adonyi polgárok által állított kopjafa Pusztaszabolcs lakóinak is jelentős helyi értéket jelent, ahová évente elhelyezik a megemlékezés virágait.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Rózsafi János: A világegés poklában (Adonyi Füzetek 3.)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:-

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális- és egyéb dokumentációja

Gubicza Tibor javaslata: A KOPJAJFA (Édesanyák hős fiai)

1995-ben a májusi melegben történt, hogy a temetőből lélekszakadva bekerekedett hozzám az egyik sírásó. Alig kapott levegőt az izgalomtól. A lényegét kértem. „Azonnal jöjjön ki, sírásás közben rengeteg emberi csontot találtunk!”

Szomorú és borzasztó dolog vált láthatóvá. A sír párkányára már több lábszárcsontot kiraktak, olyan óvatosan, hogy a bakancsok, csizmák a lábfejen maradtak. Rájöttünk, hogy katonák lehettek. Ez bizonyította a nyolc golyó által átjárt nadrágszűj is. A maradványokat gondosan visszaraktuk. A sírt még óvatosabban betemettük annyira, hogy a rátemetés lehetséges legyen.

A történeteknek híre ment. Engem érdekelt ezen esetek sorsa, így kutatni kezdtem. Kik voltak ők? Vajon hol siratják és várják őket?

A tények megtalálása után novellát írtam Róluk. Címe: Rámjajdult a történelem. Megjelent a helyi újság V. évfolyam 4. számában 1995. július 7-én a 7. oldalon.

Futottak az évek 1998-ban Székelyföldről tanárok jöttek a helyi középiskolába. Egyikük mondta az igazgató úrnak, hogy ő sokat hallja családjában a község nevét. Hozzáteve Cikolát. Nem voltam ott. Kár. Sajnálom.

2011 májusában kaptam egy meghívót. Eleget téve a meghívásnak, elmentem a rendezvényre. Megható volt az ünnepség. Szomorúan állapítottam meg: Most már a 7 ismert névhez a további 12-t hozzáadva, akkor a novellám szerinti 20 katonából valóban csak egy erdélyi tért

haza. Ő volt az egyetlen szemtanú. Ő lett a hírvivő, mi pedig lettünk és most is vagyunk az emlékezők.

A hét magyar katona és a 12 székely emlékét őrzi Cicolán a kopjafa, ahol már nincsenek földi maradványok. A helyszínhez közel, az emlékmű túlsó felén temették tömegsírba őket. A háború után maradványaikat felszedve hozták őket a pusztaszabolcsi temetőbe. A kis patak melletti kopjafát az adonyi polgárok állították 2011-ben.

Epilógus: (gör.-latin utószó, utójáték)

Idézek a Szabolcs híradó XXIV. évfolyam 2014. februári számából, a két ülés közötti tájékoztatóból: „Czöndör Mihály önkormányzati képviselő javasolta, hogy a Cicolán megölt katonák emlékére állított kopjafánál is legyen koszorúzás a világháború áldozatainak emléknapján.”

Vezér Ákos jegyző a cikolai kopjafa kapcsán elmondta, emlékművet közigazgatási területen csak az adott önkormányzat engedélyével lehet állítani. Ez a kopjafa nem így jött létre.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Nyilatkozat

Nyilatkozom, hogy a Pusztaszabolcsi Hagyományőrző és Hagyományteremtő Alapítvány számára átadott anyagok felhasználásához hozzájárulok.

Pusztaszabolcs, 2014. március 14.

.....

Gubicza Tibor